

V Praze dne 31. srpna 2017

Věc: oponentský posudek na habilitační práci MUDr. Jarmily Čelakovské, Ph.D. nazvané Vliv potravinových a inhalačních alergenů na průběh atopické dermatitidy, vztah k dalším projevům atopie

Habilitační práce MUDr. Jarmily Čelakovské, Ph.D. se skládá z úvodní části, v níž je v českém jazyce stručný úvod do problematiky, východiska a cíle práce, komentáře výsledků prací, shrnutí výsledků a závěry pro praxi a seznam použité literatury. Za úvodní částí následuje čtrnáct publikací uchazečky a jejich spoluautorů. Publikace jistě prošly náročným recenzním řízením a tak se mohu jako oponent zaměřit pouze na obecné postřehy. Uchazečka je ve všech případech první autor. Z formálního hlediska práce splňuje požadavky na habilitační práci a lze ji doporučit k obhajobě.

Při hodnocení kvality vědecké práce uchazečky je nutné poznamenat, že naprostá většina vědeckých článků byla publikována v časopise Food and Agricultural Immunology a to v rozmezí let 2015 – 2017. Tento časopis patří ve všech čtyřech kategoriích, do nichž je podle WOS řazen, do třetího či čtvrtého kvartilu (Q3 a Q4). Proč uchazečka nepublikuje také v jiných časopisech, které jsou podle IF hodnoceny daleko příznivěji a spadají do prvního či druhého kvartilu? Ze všech prací dosud publikovaných autorkou dohledatelných na WOS (21 záznamů) jsem našel pouze jedinou v časopise spadajícího do prvního kvartilu – Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology. Jaký je důvod pro publikování v časopise Food and Agricultural Immunology?

Nejsem odborník na atopické dermatitidy, ale přesto si dovoluji celkové zamyšlení a několik dotazů. Při čtení habilitační práce a publikací uchazečky mi přijde, že jsou všechny práce na velmi podobné téma s využitím velmi podobné nebo spíše stejné metody sběru dat. Jedná se o standardní metody sběru dat, jaké se běžně používají v klinické praxi. V každé práci byl hodnocen určitý počet pacientů a vyhodnoceno procento pacientů s určitým typem reakce. Při takovém postupu je možné napsat velké množství článků během poměrně krátké doby a články jsou tak popisné, bez hlubší analýzy biologických a imunologických příčin studovaného jevu. Samozřejmě, že popisné články jsou také důležité, aby se získaly statistické údaje o výskytu studovaného jevu v dané populaci a porovnály se různé populace. Já osobně si ale musím vždy klást otázku proč? To je pro mě osobně skutečná věda a vědec by se neměl spokojit pouze s popisnými studiemi. Pokusila se autorka jít do hloubky studovaného problému a přijít s nějakým novým postupem při léčbě či přispěla k rozvoji nějaké nové vědecké metody, analýz příčin a podobně? Víím, že v práci jsou uvedena doporučení pro praxi. Doporučení jsou podle mě správná, i když velmi jednoduchá a intuitivní. Udělala autorka něco nad rámec běžných popisných studií? Co je vlastně výrazně nového, čím uchazečka výrazně přispěla k rozvoji oboru? Jaké poznatky lze hodnotit jako opravdu nové, průlomové, dosud nepublikované z jiných zemí, které jsou nad rámec standardních, běžně používaných postupů?

Celá studie se věnuje skupině pacientů s atopickou dermatitidou. Přiznám se, že mi chybí porovnání s kontrolní skupinou, která dermatitidou netrpí, i když je mi jasné, že k podobným datům autorka neměla přístup. Jaký vliv mají potravinové a inhalační alergeny na průběh onemocnění u jiných skupin pacientů?

Závěr

Habilitační práce dle mého názoru splňuje podmínky pro habilitační práci a doporučuji ji k obhajobě před vědeckou radou fakulty.

Prof. RNDr. Michal Hejzman, Ph.D. et PhD.

Česká zemědělská univerzita v Praze